CONCEPT

Verslag van de commissievergadering van de gemeente Wijchen gehouden op 1 oktober 2026 om 19.30 uur in het Kasteel te Wijchen

Voorzitter	Mevr. M.G.A. van de Rakt
CDA	Dhr. H.J.G. Bijmans (fractievoorzitter)
	Mevr. C.E. Hoogteijling
D66 Wijchen	Mevr. C.A.M. Beeke
	Mevr. J.E.M. Janssen
	Dhr. M.J.H. Lukkezen (fractievoorzitter)
	Dhr. G. Reichgelt
Emilia	Dhr. H.A. Dolk
	Dhr. L.J.N. Joost
	Dhr. P.P. Verbeeten (fractievoorzitter)
Kernachtig Wijchen	Dhr. H.J. Grobbe
	Dhr. J.T.G. Kersten
	Mevr. R.H.J. Kuipers
PRO Wijchen	Dhr. T.T.M. Burgers (fractievoorzitter)
	Dhr. Y.J.T.M. Merkus
	Mevr. S. Smeets
VVD	Dhr. P.P. van Dam
	Dhr. R.A.J. Schraven
	Dhr. M.J.H. Van Teeffelen
Hart voor Wijchen	Mevr. A.A.A. Gubbels-Hoefnagels
	Dhr. P.M. van ’t Schip
	Dhr. J.A.G. Vrolijks
Commissiegriffier	Dhr. T.F.G.J.M. Tielen
Wethouders	Dhr. A.A.A.M. van Bronkhorst
	Mevr. A.M. van Dam
	Dhr. G.W.R. Gerrits
Verslaglegging	Emma Handson B.V.

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Van de Rakt, opent de commissievergadering en heet alle aanwezigen, zowel aan tafel als op de publieke tribune en thuis, van harte welkom. Ze geeft aan dat zij vanavond voorzitter is van deze commissievergadering en legt kort uit hoe de vergadering verloopt. Tijdens commissievergaderingen wisselen politieke partijen hun ideeën, gedachten en visies uit over de geagendeerde onderwerpen. Wanneer een fractie een afwijkend voorstel heeft ten opzichte van het voorstel van het college, probeert men medestanders te vinden bij andere fracties. De voorzitter benadrukt dat commissieleden voorafgaand aan de vergadering technische vragen hebben kunnen stellen aan betrokken ambtenaren. Deze vergadering biedt commissieleden de mogelijkheid politieke vragen te stellen aan elkaar en aan het college. De voorzitter licht de spreektijden toe: 9 minuten per fractie voor bespreekstukken en 15 minuten voor het college. Voor het vragenhalfuur is er een spreektijd van 3 minuten per fractie.

2. Mededelingen

De voorzitter vraagt of er mededelingen zijn van de commissieleden of het college. Er zijn geen mededelingen.

3. Vaststellen agenda

De voorzitter vraagt of de raadscommissie kan instemmen met de voorgestelde agenda. Er zijn geen bezwaren en de agenda wordt unaniem vastgesteld.

4. Vaststellen conceptverslag commissievergadering 3 september 2026 en lijst besluiten, adviezen en toezeggingen 3 september 2026

De voorzitter merkt op dat er geen opmerkingen zijn binnengekomen over het conceptverslag en de lijst van besluiten, adviezen en toezeggingen van 3 september 2026. Deze worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Vragenhalfuur

De voorzitter geeft aan dat vragen zijn aangekondigd door de heer Bijmans (CDA) en de heer Kersten (Kernachtig Wijchen) over de verkeersveiligheid op de kruising Hoefsestraat, Stationslaan en Ringlaan.

De heer Kersten begint met te vermelden dat hij inmiddels heeft vernomen dat de verkeerslichten weer functioneren. Hij legt uit dat de verkeerslichten op de genoemde kruising een tijd buiten gebruik zijn geweest en dat de gemeente aanvankelijk verwachtte dat dit 4 tot 8 weken zou duren, met ernstige verkeershinder tot gevolg. Dit heeft vragen en verbazing opgeroepen bij zowel inwoners als de fracties van Kernachtig Wijchen en het CDA, vooral omdat de kruising recentelijk is aangepakt. Hij wijst ook op de onhandige timing van de afsluiting van de Kasteellaan voor werkzaamheden. Hij stelt hierover de volgende vragen: waarom was het onderhoud nodig, wanneer was bekend dat de verkeerslichten 4 tot 8 weken buiten gebruik zouden zijn, waarom zijn inwoners en weggebruikers pas op 22 september 2026 geïnformeerd, en waarom zou het onderhoud 4 tot 8 weken duren? Hij vraagt ook of kan worden onderzocht of het sneller kan, aangezien de praktijk heeft bewezen dat het sneller kan.

De heer Bijmans vraagt wat het college doet aan de onveilige situatie op de kruising en welke maatregelen zijn overwogen om de verkeersveiligheid en doorstroming hier te verbeteren. Hij vraagt ook welke mogelijkheden het college ziet alsnog maatregelen te nemen, zoals tijdelijke verkeerslichten, hoewel de verkeerslichten inmiddels weer functioneren.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Van Bronkhorst.

Wethouder Van Bronkhorst legt uit dat de storingen in de verkeerslichten op de kruising Hoefsestraat, Stationslaan en Ringlaan ook binnen het gemeentehuis voor veel beroering hebben gezorgd. Hij geeft aan dat de situatie op het kruispunt, waar fietsers vanuit de Akkerwindenstraat niet altijd vrij baan hadden bij groen licht, te wijten was aan een softwarestoring. De leverancier heeft aangegeven dat het herstel 4 tot 8 weken zou duren, maar inmiddels is een tijdelijke oplossing gevonden waardoor de verkeerslichten weer functioneren. De leverancier gaat aan de slag met de software; daar komt nog een vervolg op.
Wethouder Van Bronkhorst benadrukt dat de samenloop van omstandigheden, zoals het geplande onderhoud aan de Kasteellaan en de afsluiting vanwege de kermis, de situatie bemoeilijkte. Er is overwogen de Ringlaan af te sluiten om een deel van de verkeersstroom weg te nemen, maar door het onderhoud lag dat niet voor de hand. Hij voegt toe dat er gelukkig geen ongevallen zijn gebeurd en het voor nu is opgelost.

De voorzitter vraagt of de vragen hiermee beantwoord zijn.

De heer Lukkezen (D66) uit zijn zorgen over de ontwikkelingen in Wijchen-West, waar wordt gewerkt aan een nieuwe wijk. Dat betekent vooruitgang, maar voor sommigen voelt het als verlies. De tuinders van Hof van West hebben hun vereniging namelijk opgeheven na jarenlang te hebben gezocht naar een nieuwe plek. Hij wijst erop dat het college had toegezegd de raad op de hoogte te houden van de ontwikkelingen om dit te voorkomen, maar dat geen informatie is ontvangen. De heer Lukkezen herinnert ook aan een unaniem aangenomen motie die het college opdraagt extra standplaatsen voor reizigers te realiseren. Sommigen wachten al lang op perspectief en willen wonen in familieverband, zoals past bij hun cultuur. Hij vraagt hoe het college omgaat met toezeggingen en moties, aangezien veel deadlines al zijn verstreken of dichtbij komen. Het niet nakomen van deadlines en toezeggingen schaadt het vertrouwen in de democratie. Hij vraagt wanneer het college deze achterstand wegwerkt, wanneer reizigers duidelijkheid krijgen over de locatie van extra standplaatsen en of de financiële gevolgen hiervan in de komende begroting worden meegenomen. De D66-fractie wil voorkomen dat men nog langer moet wachten.

Wethouder Gerrits antwoordt dat de heer Lukkezen zich vergist en dat de raad recent beleid heeft vastgesteld om vervolgstappen te zetten. Het college is volop bezig met zoeken naar locaties en is in gesprek met betrokken bewoners. Hij erkent dat het een complexe ruimtelijke opgave is en dat het college zo nodig terugkomt bij de raad voor planologische procedures en aanvullende budgetten. Bij het vaststellen van dit beleid is eerlijk medegedeeld dat het geen eenvoudige opgave is, net als andere ruimtelijke vraagstukken. Er moet rekening worden gehouden met omstandigheden, landschap en belemmeringen. Wethouder Gerrits benadrukt dat het college bij de raad terugkomt en dat continu contact is geweest met betrokkenen en afspraken zijn gemaakt met thuiswonende jongeren. Ook zijn er diverse huisbezoeken geweest en nieuwe afspraken gepland. Hieraan wordt dus gewerkt en conform afspraak met zowel bewoners als de raad worden stappen gezet. De heer Lukkezen merkt op dat een van zijn vragen nog niet is beantwoord: wanneer het college de achterstand op toezeggingen, die in iBabs staan, wegwerkt. Wethouder Gerrits antwoordt dat deze vraag bij de bespreking van de MATS-lijst moet worden behandeld. De heer Lukkezen geeft aan dat de MATS-lijst niet meer wordt besproken. Daarnaast vindt hij dat toezeggingen niet voor niets een deadline hebben, wat losstaat van de MATS-lijst. Hij herhaalt zijn vraag daarom nogmaals. Wethouder Gerrits zegt zijn antwoord reeds te hebben gegeven.

De voorzitter constateert dat de MATS-lijst eerst van het college moet komen en dat de agendacommissie deze vervolgens kan agenderen.

De heer Van 't Schip (Hart voor Wijchen) merkt op dat in de Meicirculaire 2026 staat dat middelen voor lokale politieke partijen via het gemeentefonds zijn uitgekeerd, zodat gemeenten de subsidie nog in 2026 kunnen toekennen. De streefdatum van de inwerkingtreding van deze wet is 1 januari 2028. De VNG heeft inmiddels een Modelsubsidieregeling decentrale politieke partijen ontwikkeld om deze tijdelijke taak voor de gemeente snel uitvoerbaar te maken. Het college moet deze regeling op- en vaststellen, waarna alle lokale partijen en lokale afdelingen van landelijke partijen met een raadszetel de subsidie kunnen aanvragen. Hij vraagt wanneer de regeling in Wijchen wordt vastgesteld en waarom dat nog niet is gebeurd, welke afwegingen het college maakt bij de verdeling en het beheer van middelen en of restbedragen in 2027 weer beschikbaar komen, gezien de korte resterende tijd voor de aanvraag en besteding van gelden in 2026.

Wethouder Gerrits antwoordt dat dit onderwerp bij het college bekend is en het college goed op de hoogte is van de regeling van de modelverordening van de VNG. Het college bereidt een collegevoorstel ambtelijk voor om de VNG-modelverordening te vertalen naar de lokale situatie en de eigen verordeningen, zodat dit juridisch klopt. Hij verwacht dat het college binnen 14 dagen een besluit neemt, waarna de uitvoering plaatsvindt. Wethouder Gerrits benadrukt dat het een transparante uitvoering betreft die gebruikmaakt van de VNG-modelverordening. De

uitvoerbaarheid wordt meegenomen in de besluitvorming. Ook wordt gekeken hoe de middelen van 2026 kunnen worden betrokken bij het komende jaar of het jaar daarna, zodat deze niet verloren gaan.

De voorzitter vraagt of de vraag hiermee is beantwoord. De heer Van ’t Schip bevestigt dit.

6. Mededelingen en vragen over verbonden partijen

De voorzitter vraagt of er vragen of mededelingen zijn over verbonden partijen. Er worden geen vragen gesteld of mededelingen gedaan.

7. Bespreekstukken

7.1 342317 Beslisnota wijziging beleidsplan Openbare Verlichting

De voorzitter introduceert de beslisnota over de wijziging van het beleidsplan Openbare Verlichting. Zij herinnert de aanwezigen eraan dat de gemeenteraad in 2023 het beleid voor openbare verlichting heeft vastgesteld met als uitgangspunt ‘donker waar mogelijk, licht waar nodig’. Vervolgens zijn pilots uitgevoerd in verschillende wijken. Naar aanleiding van de evaluatie van deze pilots heeft de raad in oktober 2024 de motie ‘Licht in de Duisternis’ aangenomen. Deze motie vroeg het college kritisch naar de uitvoering te kijken, aandacht te besteden aan veilige en goed zichtbare routes, de communicatie met inwoners te verbeteren en de mogelijkheden van telemanagement verder te onderzoeken. Inwoners zijn opnieuw betrokken via vragenlijsten, gesprekken en ervaringsstraten, wat heeft geleid tot het huidige voorstel tot wijziging van het beleidsplan Openbare Verlichting. De wijzigingen betreffen onder andere telemanagement, verlichting in het buitengebied en parken, verlichting bij speelplekken en hondenuitlaatplekken, verlichte fietsroutes en de overstap naar ledverlichting. Het college stelt de raad voor het beleidsplan Openbare Verlichting met deze wijzigingen vast te stellen.

De voorzitter legt uit dat de bespreekstukken in twee termijnen worden behandeld. In de eerste termijn krijgen de woordvoerders de gelegenheid hun mening te geven over de nota zonder onderbrekingen van andere fractieleden. Politieke vragen kunnen aan het college worden gesteld en worden na de eerste termijn beantwoord. In de tweede termijn gaan de commissieleden met elkaar in debat, waarbij ze op elkaars standpunten kunnen reageren en vragen kunnen stellen via interrupties. De voorzitter constateert dat alle fracties wensen over dit onderwerp het woord te voeren.

Eerste termijn

De heer Van Dam (VVD) benadrukt dat openbare verlichting niet alleen over lantaarnpalen gaat, maar over keuzes waar verlichting nodig is en waar het donker kan blijven. De VVD-fractie kan zich vinden in ‘donker waar mogelijk, licht waar nodig’. Hij stelt dat de veiligheid van inwoners vooropstaat, vooral voor de eenzame fietser die 's avonds in het donker naar huis fietst. Er moet niet alleen worden gekeken naar wat verkeerskundig noodzakelijk is, maar hoe veilig men zich voelt. Hij vraagt het college of de uitgangspunten die vandaag worden vastgesteld herkenbaar zijn in het Lichtkader dat het college later vaststelt. Hij pleit voor tussentijdse evaluaties van het beleid en vraagt of het college bereid is 2 jaar na de inwerkingtreding van het beleidsplan een praktische evaluatie te plannen: werkt het zoals bedoeld en voelt men zich veilig? De VVD-fractie is tevreden dat de hoofdfietsroutes worden uitgerust met het telemanagementsysteem. Hij vraagt het college de raad betrokken te houden bij het aanwijzen van nieuwe hoofdfietsroutes, vooral als daarvoor extra investeringen nodig zijn. Zo houdt de raad grip op de keuzes en financiële gevolgen. Ten slotte benadrukt hij het belang van doelmatig investeren in verduurzaming van de openbare verlichting.

Mevrouw Gubbels-Hoefnagels (Hart voor Wijchen) geeft aan dat het gevoel van veiligheid van inwoners centraal moet staan en goede verlichting daaraan bijdraagt. Ze benadrukt het belang van inwonersparticipatie. De fractie van Hart voor Wijchen ervaart de reeds ingevoerde veranderingen als positief, maar het kan nog beter. Zij pleit voor sensoren op lichtmasten, zodat

ook kwetsbare mensen zich veilig voelen in het donker. Zij vraagt het college te overwegen de verlichting op speelplekken pas na 24.00 uur uit te schakelen, aangezien de openbare ruimte na 22.00 uur nog wordt gebruikt, bijvoorbeeld om de hond uit te laten of naar huis te gaan na werk of sporten. Zij benadrukt het belang van verlichting voor de sociale veiligheid naast de verkeersveiligheid. Ze vraagt of het college kan toezeggen dat bij toekomstige vervangingen of reconstructies de veiligheid rondom woonwijken, speelplekken en belangrijke wandel- en fietsroutes expliciet wordt meegewogen en verlichting niet automatisch wordt verwijderd. Het uitgangspunt van de fractie van Hart voor Wijchen is dat openbare ruimtes waar nog inwoners zijn moeten worden verlicht.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) geeft aan dat haar fractie de beslisnota helder en duidelijk vindt. Ze is blij met het overzicht van veranderingen ten opzichte van de oorspronkelijke nota. Zij is tevreden dat het uitgangspunt 'donker waar mogelijk, licht waar nodig' overeind blijft en benadrukt dat meer licht niet altijd veiliger is. Ze verwijst naar een excursie in het donker die duidelijk maakte dat minder licht juist zorgt voor beter zicht. Meer licht kan daarentegen zorgen voor schijnveiligheid en mensen juist kwetsbaar maken. Ze merkt op dat ook de leefbaarheidsgroep positief is gestemd over de nota, maar dat er technische kanttekeningen zijn waarnaar de ambtenaren en de uitvoering moeten kijken.

De heer Joost (Emilia) uit zijn kritiek op de nota. Hij merkt op dat het woord 'veiligheid' hierin niet voorkomt, ondanks dat de gemeente aangeeft dat veiligheid het belangrijkste punt is bij keuzes over openbare verlichting. Hij vraagt zich af waarom in het financiële beheerplan wordt gestuurd op een reductiedoel van 9% van het areaal ten behoeve van het energieverbruik en waarom dit een langetermijnuitgangspunt is. Hij vraagt waarom duurzaamheidsdoelstellingen belangrijker lijken te zijn dan het waarborgen van sociale en verkeersveiligheid. Hij benadrukt dat de Emilia-fractie niet wil dat verlichting zomaar wordt verwijderd en vraagt naar de criteria op basis waarvan een bestaande lichtmast mag worden verwijderd. Hij vraagt ook welke ondergrens geldt voor sociale veiligheid, verkeersveiligheid en veiligheidsbeleving. Verder vraagt hij naar de voorwaarden voor het aanwijzen van secundaire hoofdroutes, aangezien deze niet in de nota staan. De Emilia-fractie wil geen onderscheid maken tussen routes, maar alle routes verlichten. Hij vindt dat voor Wijchenaren de primaire route namelijk de route is die zij zelf het prettigst vinden, omdat ze deze kennen en al jaren gebruiken. Hij benadrukt dat sociale en verkeersveiligheid het absolute uitgangspunt moeten zijn van openbare verlichting en dat duurzaamheid hierbij van secundair belang is. Hij benadrukt dat de Emilia-fractie om duurzaamheid geeft en dat ontwikkelingen zoals telemanagement, sensoren en ledverlichting passen bij haar opvatting dat duurzaamheid in acht moet worden genomen bij sociale en verkeersveiligheid. Hij vindt echter dat lichtmasten alleen mogen worden verwijderd wanneer concreet bewijs aantoont dat het effect van de lichtmast zo marginaal is dat het verwijderen ervan niet leidt tot een onaanvaardbare verslechtering van de totale verlichting van die straat.

De heer Reichgelt (D66) spreekt over het buitengebied van Alverna. Hij is daar regelmatig als het donker is en komt er vaak wilde dieren tegen. Hij benadrukt het belang van het uitgangspunt 'donker waar mogelijk, licht waar nodig', maar erkent dat de uitvoering van het plan in het verleden slecht was en dat de communicatie en participatie nu moeten zijn verbeterd. Op het gebied van communicatie vindt de D66-fractie het belangrijk dat inwoners betrokken blijven, zeker als de verlichting wordt vervangen. Dit onderwerp leent zich goed voor intensieve participatie. De heer Reichgelt vraagt of de wethouder kan toezeggen dat het hoogste participatieniveau wordt ingezet. Hij is blij dat de volledige motie door het college wordt uitgevoerd.

Mevrouw Smeets (PRO) geeft aan dat de PRO-fractie achter de voorgestelde wijzigingen van het beleidsplan staat en dat deze tot een beter voorstel hebben geleid. Ook zij is blij dat het uitgangspunt 'donker waar mogelijk, licht waar nodig' overeind is gebleven. Ze benadrukt het belang van veiligheid bij het uitlaten van honden in het donker en veilige fietsverbindingen,

waar inwoners zich zorgen over maakten. Ze is blij dat deze signalen serieus zijn genomen. Zij ziet een goede balans tussen veiligheid en duurzaamheid in het beleidsplan. Hoewel meer verlichting niet automatisch leidt tot een objectieve toename van de sociale veiligheid, vindt ook de PRO-fractie het veiligheidsgevoel van belang. Ze vraagt wat de criteria zijn voor het aanwijzen van secundaire hoofdfietsroutes en of al routes in overweging worden genomen. Ze vindt het verstandig dat bestaande verlichting niet onnodig wordt verwijderd en dat de plannen zijn aangepast om pas te verwijderen wanneer het echt nodig is. Ze refereert vervolgens aan een eerdere opmerking van de heer Van Dam over het belang van tussentijdse evaluaties, iets wat zij ook niet terugleest in het plan. Ze vraagt het college of er plannen zijn voor een tussentijdse evaluatie en of kan worden bijgestuurd indien nodig. De PRO-fractie kijkt uit naar de verdere uitwerking van het beleid in het Lichtkader.

Mevrouw Kuipers (Kernachtig Wijchen) benadrukt het belang van sociale veiligheid, waarbij verlichting een cruciale rol speelt. Ze verwijst naar de verlichtingspilot in Woezik, waar afwisselend verlichte en donkere zones als onwenselijk en onveilig werden ervaren. Ze vermeldt dat de gemeenteraad het college heeft opgeroepen een plan van aanpak te maken voor verdere uitvoering van het beleidsplan. Ze informeert dat een gespecialiseerd adviesbureau is ingeschakeld en dat de input van ervaringsstraten heeft geleid tot bijschaving van het beleidsplan Openbare Verlichting. Ze benadrukt dat het vernieuwde beleidsplan nog steeds aansluit bij de doelen van duurzaamheid en minder lichtoverlast, maar nu beter aansluit bij wat inwoners belangrijk vinden. Ze pleit ervoor inwoners vanaf het begin te betrekken bij veranderingen in woonwijken en kernen en vraagt essentiële zaken in huis-aan-huisbladen te plaatsen en duidelijk te melden wanneer wordt gestart in wijken of buitengebieden. Zo wordt draagvlak en betrokkenheid gecreëerd. Ze hoopt dat ruimte blijft voor overleg met de gemeente als in een wijk of kern een gezamenlijk gevoel van onveiligheid heerst. Tot slot vraagt ze of de motie ‘Veilige Openbare Ruimte’, aangenomen tijdens de Perspectiefnota 2026, tot uiting komt in het Lichtplan.

De voorzitter schorst de vergadering voor 8 minuten zodat het college de beantwoording van de vragen kan voorbereiden.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan wethouder Van Bronkhorst.

Wethouder Van Bronkhorst bedankt de commissie voor het vertrouwen in de voorgestelde aanpassingen in het beleidsplan. Hij geeft aan dat de uitgangspunten in het beleid zeker worden meegenomen in het uitvoeringsplan van het Lichtkader en dat de raad hierover wordt geïnformeerd. Met betrekking tot de evaluatie merkt hij op dat destijds een evaluatie na 3 jaar is voorgesteld door de raad. Wat betreft de criteria voor secundaire routes benadrukt hij dat financiële consequenties van eventuele secundaire routes altijd met de raad worden besproken. Hij legt uit dat de criteria voor secundaire routes afhankelijk zijn van intensiteit, verkeersveiligheid en signalen van inwoners of leefbaarheids- en netwerkgroepen. Op basis daarvan komt het college met een voorstel. Op dit moment is het uitgangspunt dat er tussen alle kernen een verlichte fietsroute is. Hij vervolgt dat de verlichting van speeltoestellen en speeltuinen na 22.00 uur 's avonds wordt uitgeschakeld om het oorspronkelijke doel van de speeltuin te behouden. Hij benadrukt dat de verlichting bij hondenuitlaatplekken wel 24/7 aan blijft, maar met een sensor. Hij gaat verder in op de vraag van Emilia over de kosten. Deze zijn gebaseerd op de energieprijzen en het tempo van de uitvoering zoals vastgesteld in 2023, met een aanpassing vanwege de veranderde energiekosten en het besluit meer lichtmasten te behouden dan oorspronkelijk gepland. Hij bespreekt de criteria voor het verwijderen van masten, waarbij technische randvoorwaarden, verkeersveiligheid en signalen van inwoners een rol spelen. Wethouder Van Bronkhorst reageert op het voorstel van D66 om te zorgen voor de hoogste vorm van participatie bij het werken in wijken. Hij legt uit dat al veel participatie aan de voorkant heeft plaatsgevonden via enquêtes, ervaringsstraten en gesprekken met leefbaarheidsgroepen. Met die input gaat het college met het Lichtkader aan de slag. Inwoners

worden geïnformeerd via huis-aan-huisbrieven en informatieavonden als in hun wijk aan de verlichting wordt gewerkt, waarbij ook de uitgangspunten worden toegelicht. Tevens kunnen inwoners de website raadplegen. Hij merkt op dat in de raad zelf al verschillende meningen zijn over verlichting en dat zal bij participatie niet anders zijn. Hij benadrukt dat hoewel er ruimte is voor aanpassingen, de kaders voor verschillende gebieden zoals woonwijken en industrieterreinen worden gehanteerd bij de uitrol van het beleid. Hij bespreekt tot slot de vraag over de motie van juli 2026, waarin sociale veiligheid in de openbare ruimte werd benadrukt. Hij verzekert dat al rekening is gehouden met sociale veiligheid in het verlichtingsplan, met aandacht voor fietsroutes, wandelroutes en hondenveldjes.

De voorzitter vraagt of alle vragen zijn beantwoord.

Mevrouw Smeets (PRO) merkt op dat er een tegenstrijdigheid lijkt te zijn in de communicatie over hoe deze routes worden voorgelegd aan de raad. Wethouder Van Bronkhorst gaf namelijk aan dat het college terugkomt bij de raad als secundaire routes worden aangewezen en anderzijds werd gezegd dat dit wordt meegenomen in het Lichtkader, dat alleen ter informatie bij de raad komt. Zij vraagt om opheldering over de procedure met betrekking tot de secundaire routes. Wethouder Van Bronkhorst legt uit dat de keuze voor secundaire routes door het college wordt vastgesteld, maar dat hier ook een financiële component een rol speelt. Hij geeft aan dat de raad hierover wordt geïnformeerd om de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen voor de inrichting van deze routes met lantaarnpalen.

De heer Reichgelt (D66) vraagt of hij goed begrijpt dat maatwerk mogelijk is in de uitvoering. Wethouder Van Bronkhorst geeft aan dat als een wijk wordt aangepakt een lichtplan wordt uitgerold op basis van het bestaande kader, waarbij kleine aanpassingen op lantaarnpaalniveau mogelijk zijn. Echter, hij benadrukt dat het niet mogelijk is het totale lichtplan door inwoners te laten bepalen, vooral niet in het buitengebied.

De voorzitter vraagt of alle vragen zijn beantwoord, wat wordt bevestigd.

Tweede termijn

De heer Van Dam (VVD) vindt de evaluatie na 3 jaar een goed uitgangspunt. Hij is blij met de toezegging dat de uitgangspunten van vanavond worden meegenomen in het te vormen Lichtkader. Voor de VVD-fractie is de balans tussen veiligheid, duurzaamheid en verantwoord omgaan met gemeenschapsgeld essentieel. Hij benadrukt dat sociale veiligheid moet meewegen in de keuzes die in het Lichtkader worden gemaakt. De VVD-fractie steunt dat er per kern ruimte komt om een secundaire route aan te wijzen en is blij dat de wijzigingen aan de raad worden voorgelegd. Wat betreft financiën geeft de heer Van Dam aan dat de hogere reservering voor elektriciteit laat zien dat dit niet alleen een duurzaamheidsvraagstuk, maar ook een financieel vraagstuk is. Slimme investeringen die daadwerkelijk energie besparen en financieel verstandig zijn op lange termijn zijn van belang. Dit wordt bevestigd in de keuzes die het college voorstelt in de nota. Als deze uitgangspunten worden vastgehouden, is er wat de VVD-fractie betreft de juiste basis voor de verdere uitvoering.

Mevrouw Gubbels-Hoefnagels (Hart voor Wijchen) benadrukt dat inwoners zich veilig moeten kunnen voelen, ook in de donkere uren. Zij begrijpt dat moet worden gekeken naar duurzaamheid en minder verlichting, maar veiligheid moet daarbij niet worden vergeten. De fractie van Hart voor Wijchen vindt dat verlichting moet worden afgestemd op het daadwerkelijke gebruik: als ergens nog inwoners zijn, moet er verlicht worden.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) vindt het jammer dat een deel van de raad de excursie in het donker niet heeft kunnen bijwonen, omdat dit voor haar een eyeopener was dat het donker soms veiliger aanvoelt dan maximale verlichting. Zij erkent dat sociale veiligheid voor iedereen

anders voelt, maar pleit ervoor niet automatisch te denken dat meer licht altijd beter is. Ook inwoners worden hierin meegenomen met dit beleid. De heer Van Dam (VVD) vraagt of mevrouw Hoogteijling zich ook kan voorstellen dat mensen zich minder veilig voelen in het donker en van lantaarnpaal naar lantaarnpaal fietsen. Mevrouw Hoogteijling antwoordt dat over sociale veiligheid niet valt te twisten, maar benadrukt dat de excursie heeft uitgewezen dat een gedimd licht juist meer zicht oplevert. Zij wil daarom afstappen van de automatische gedachte dat meer licht altijd beter is. De heer Joost (Emilia) vraagt of mevrouw Hoogteijling met heel Wijchen een dergelijke excursie wil doen om schijnveiligheid aan te tonen. Mevrouw Hoogteijling antwoordt dat dit niet nodig is, omdat er een duidelijk beleid ligt. Volgens haar zijn de uitkomsten van de pilot hierin goed verwerkt. Tot slot merkt zij op dat onveiligheid voor vrouwen meestal een andere oorzaak heeft dan een gebrek aan licht.

De heer Joost (Emilia) merkt op dat niet moet worden bezuinigd op openbare verlichting en dat sociale en verkeersveiligheid vooropstaan. De Emilia-fractie blijft erbij dat alle routes verlicht moeten worden. Hij vindt het geschetste proces rond het aanwijzen van secundaire routes inefficiënt en overweegt een amendement om beslispunt 1f te schrappen, zodat het licht op de route die de inwoner beschouwt als hoofdroute aan blijft. Ook voor beslispunt 1b voelt de Emilia-fractie niets; zij vindt dit alleen acceptabel indien wordt aangetoond dat de straat niet onaanvaardbaar donkerder wordt als een lichtmast wordt verwijderd.

De heer Reichgelt (D66) vindt een tussenevaluatie na 3 jaar prima. Tevens sluit hij zich aan bij de opmerking van de CDA-fractie dat meer licht soms schijnveiligheid kan creëren, omdat het doelwit zich in het licht bevindt en de aanvaller in het donker. Hij vindt het huidige voorstel een goede balans tussen duurzaamheid en veiligheid.

Mevrouw Smeets (PRO) steunt de beslisnota, maar pleit voor een jaarlijkse ambtelijke evaluatie met een PDCA-cyclus om te voorkomen dat na 3 jaar problemen moeten worden gerepareerd.

Mevrouw Kuipers (Kernachtig Wijchen) heeft geen verdere opmerkingen, maar bedankt het college voor de beantwoording van de vragen en de leefbaarheidsgroep voor de ontvangen e-mail.
De voorzitter vraagt of feitelijke onjuistheden zijn gehoord. Wethouder Van Bronkhorst bevestigt dat geen feitelijke onjuistheden zijn gehoord. Hij merkt op dat werd gevraagd om een toezegging buiten de evaluatie om. Hij kan de raad toezeggen dat het college de raad gedurende het project informeert over de voortgang van het plan en de reacties van inwoners hierop.

De voorzitter constateert dat een amendement is aangekondigd en besluit dat de nota als bespreekstuk wordt geagendeerd voor de raadsvergadering van 15 oktober 2026.

7.2 322082 Informatienota boomgroeiplaatsen en boomkroonvolume Wijchen

De voorzitter introduceert de informatienota over boomgroeiplaatsen en boomkroonvolume in Wijchen. Zij benadrukt dat niet alleen het aantal bomen van belang is, maar ook de omvang en kwaliteit van de boomkronen. Grote volwassen bomen dragen in belangrijke mate bij aan verkoeling, biodiversiteit en klimaatbestendigheid. Door het digitaliseren van het bomenbestand, het opnemen van het boomkroonvolume en het opstellen van een boomkansenkaart, wordt inzichtelijk wat de waarde van het huidige bomenbestand is en waar kansen liggen om bomen duurzaam te laten groeien. Omdat verdere uitwerking hiervan in de toekomst politieke keuzes kan vragen, is deze informatienota ter bespreking geagendeerd. De voorzitter vraagt welke fracties over dit onderwerp het woord wensen te voeren en constateert dat alle fracties dat willen.

Eerste termijn
De heer Burgers (PRO) geeft aan dat de manier waarop in deze informatienota naar bomen wordt gekeken voor zijn fractie een eyeopener is. Het gaat niet alleen om het aantal bomen, maar om wat een boom kan betekenen en hoe groot hij kan worden. Het is van belang of bomen voldoende ruimte hebben, zowel boven als onder de grond, en hoeveel boomkroonvolume een boom kan ontwikkelen. Hij benadrukt dat de informatienota duidelijk maakt waarom dit belangrijk is, aangezien 1 grote boomkroon meer oplevert dan 10 kleine. Hij wijst erop dat het beschermen van bestaande bomen en goede groeiplaatsen dus minstens zo belangrijk is als het planten van nieuwe bomen. Hij merkt op dat ongeveer 80% van de bomen in Wijchen op geschikte groeiplaatsen staan, maar dat voor 5.500 bomen actie nodig is. Met de boomkansenkaart kan worden bepaald waar bomen een goede toekomst hebben. Hij benadrukt dat de informatienota leert anders te kijken naar bomenbeheer, met focus op boomkroonvolume en de juiste boom op de juiste plek om bestaande bomen de kans te geven verder te groeien en voor nieuwe bomen voldoende ruimte te reserveren. Hij pleit voor het gefaseerd vervangen van zieke bomen, omdat het vervangen van veel bomen tegelijk het boomkroonvolume fors vermindert. Hij stelt voor niet te wachten tot 2028, maar te kijken wat nu al kan worden gedaan. Hij kondigt daarom een motie aan om al in het eerstvolgende plantseizoen te beginnen met extra bomenaanplant.

Mevrouw J. Janssen (D66) prijst het college dat het verder kijkt dan alleen het aantal bomen en benadrukt dat een boom pas echt meetelt als hij de ruimte krijgt te groeien. Een grote, gezonde boomkroon geeft schaduw, helpt tegen hitte en biedt leefruimte aan dieren. De D66-fractie steunt de aandacht voor boomkroonvolume en groeiplaatsen. Een groene gemeente is echter niet automatisch een groene wijk. Die ambitie moet worden omgezet in daden in versteende buurten en hete straten. Ze vraagt de wethouder of kan worden gestreefd naar minstens 30% boomkroonbedekking in nieuwe wijken en of per wijk inzicht kan worden gegeven in de 3-30-300-richtlijn: 3 bomen in het zicht vanuit ieder huis, 30% boomkroonbedekking en bereikbaar groen binnen 300 meter. Ze vraagt verder of de gemeentelijke boomkansenkaart met de raad kan worden gedeeld en welke criteria hiervoor zijn gebruikt. Ze kondigt een motie aan, genaamd ‘Spreidingswet voor Bomen’, om bestaande bomen ruimte te geven te groeien, te zorgen voor voldoende groeiplaats voor nieuwe bomen en te investeren in wijken met het minste boomkroonvolume.

De heer Dolk (Emilia) onderschrijft dat bomen onmisbaar zijn voor een gezonde leefomgeving, juist in tijden van klimaatverandering. De cijfers laten zien dat daarin nog stappen nodig zijn; er zijn ruim 5.500 bomen die niet tot hun volledige potentie kunnen uitgroeien. Dit kan worden aangepakt door verbetering van de groeiplaats of vervanging door een beter passende soort. Hij vraagt zich af waarom niet eerder is ingespeeld op noodzakelijke ingrepen. Volgens Europese wetgeving moet het boomkroonvolume minimaal gelijk blijven en vanaf 2030 zelfs toenemen. Hij vindt het integraal beheersysteem met de stoplichtenkaart handig, maar mist concrete stappen en vraagt om een zorgvuldige en toekomstgerichte aanpak. Hij vraagt hoe de informatie in de nota meeweegt in ruimtelijke keuzes. De Emilia-fractie vindt het van belang te kijken naar bomen die nu een probleem opleveren. Hij vindt het schrijnend dat de eik in de Kasteeltuin de meest optimale boomvorm heeft, terwijl men daar niet zuinig op is. Hij herinnert aan de oproep van Emilia de bomen in de Kasteeltuin te beschermen en de kermis daar niet te laten plaatsvinden. Hij leest in de nota dat maatregelen voor evenementen acceptabel maar niet optimaal zijn voor bomen en dat herstel niet is gegarandeerd. Hij vraagt hoe het college objectief vaststelt of de afgesproken bescherming rond evenementen voldoende werkt en wat wordt gedaan als dat niet zo is. Hij roept het college op een concrete datum te noemen voor het aanbieden van het evenementenplan, dat volgens hem onlosmakelijk verbonden is met het behoud van bomen op kwetsbare plaatsen.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) geeft aan de eerste termijn over te slaan.

De heer Van 't Schip (Hart voor Wijchen) uit zijn tevredenheid over de inventarisatie van het bomenbestand, maar merkt op dat de kosten nog niet duidelijk zijn. Hij stelt dat de nota sterk lijkt uit te gaan van de aanname dat meer groeiruimte voor bomen altijd de beste klimaatadaptatieoplossing is. Hij mist een brede afweging van alternatieven. Hij benadrukt dat voor 1.000 bomen extra ruimte nodig is, wat gevolgen kan hebben voor parkeerplaatsen, wegen en andere functies in de openbare ruimte. Het beleid kan dus grote financiële gevolgen hebben. Hij vraagt het college of Europese of andere subsidies beschikbaar zijn voor deze verbeteringen en welke alternatieven zijn onderzocht voor schaduw, verkoeling en klimaatadaptatie op locaties waar bomen moeilijk kunnen groeien. Hij vraagt of bijvoorbeeld is gekeken naar overkappingen van parkeerterreinen met zonnepanelen, die niet alleen schaduw bieden, maar ook duurzame energie opwekken. Hij benadrukt dat de nota vooral lijkt te redeneren vanuit de boom als dé oplossing, terwijl de vraag moet zijn welke maatregel het beste maatschappelijke resultaat oplevert tegen de laagste kosten en met het minste ruimtebeslag. Hij ziet deze afweging nog onvoldoende terug in de nota.

Mevrouw Van Teeffelen (VVD) vindt dat de nota laat zien dat Wijchen serieus werkt aan een groene en toekomstbestendige leefomgeving. De digitalisering van het bomenbestand, het opnemen van het boomkroonvolume en de ontwikkeling van de boomkansenkaart bieden daarvoor een goede basis. Ook vindt zij dat de nota goed aansluit bij het coalitieakkoord: het behouden en versterken van groen, investeren in klimaatadaptatie en meer bomen in de openbare ruimte. Zij waardeert dat de focus ligt op kwaliteit en toekomstbestendigheid, zodat investeringen op de lange termijn waarde toevoegen. Zij merkt op dat de nota aangeeft dat over kabels en leidingen geen uitspraken zijn gedaan, terwijl elders in de nota staat dat ondergrondse groeiruimte essentieel is voor gezonde bomen en dat aanwezige kabels en leidingen het verbeteren van groeiplaatsen ingewikkeld maken. Ze vraagt het college hoe het de invloed van bestaande en toekomstige kabels en leidingen wil betrekken bij de verdere uitwerking van het groenbeleid en toekomstige investeringen in groeiplaatsen. Ze vraagt of het college aanvullend onderzoek wil doen om te voorkomen dat wordt geïnvesteerd in groeiplaatsen die later onder druk komen te staan. Daarnaast vraagt ze hoe de kennis over kwaliteit van bestaande boomgroeiplaatsen en kansen voor verbetering wordt meegenomen bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouwprojecten, om te voorkomen dat bomen worden geplant op plekken waar ze niet kunnen volgroeien. Ze benadrukt het belang van het gebruik van deze informatie bij elke ontwikkeling.
De voorzitter merkt op dat dit de maidenspeech van mevrouw Van Teeffelen was en feliciteert haar daarmee.

De heer Grobbe (Kernachtig Wijchen) spreekt zijn waardering uit voor de informatienota en benadrukt het belang van bomen voor de gemeenschap. De fractie van Kernachtig Wijchen heeft hier de afgelopen weken zowel onderling als met de achterban over gesproken, wat het belang van bomen onderschrijft, ook de bomen in de Kasteeltuin. Hij is blij te lezen dat Wijchen beschikt over bijna 30.000 bomen met grote maatschappelijke en ecologische waarde. De bomen die aandacht verdienen zijn volgens hem niet nieuw; daaraan wordt iedere dag gewerkt. Hij merkt op dat de nota zijn fractie doet realiseren dat het voortaan niet meer alleen gaat over het aantal bomen, maar het boomkroonvolume. Dat is even wennen, want zijn fractie is gewend aan de visie dat 2 nieuwe bomen worden geplant voor elke gekapte boom, wat nu verleden tijd is. Hij vraagt de wethouder of de introductie van het boomkroonvolume betekent dat het college voortaan hiervan uitgaat, aangezien dit gevolgen heeft voor het coalitieprogramma waarin het aantal bomen nog als uitgangspunt is genomen. Hij vraagt naar de ambities van het college met betrekking tot het boomkroonvolume en of het doel is het volume op peil te houden tot 2030 of ook te streven naar groei. Hij merkt op dat bomen van nature groeien en dat het boomkroonvolume jaarlijks met 2 tot 3% toeneemt, wat neerkomt op ongeveer 200.000 m^3. Hij vraagt of het college een betaalbare en haalbare groei nastreeft in de komende jaren en of het mogelijk is de implementatie van het Programma Leefomgeving en het boombeheerplan te versnellen of de volgorde om te wisselen.

De voorzitter schorst de vergadering voor 5 minuten zodat het college de beantwoording van de vragen kan voorbereiden.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan wethouder Van Bronkhorst.

Wethouder Van Bronkhorst geeft aan dat de informatienota is opgesteld om te voldoen aan Europese regels die vanaf 2030 van kracht zijn, waarbij het boomkroonvolume niet mag afnemen. Hij benadrukt dat vergroening een ambitie van het college is, maar dat er ook ruimtebeperkingen zijn. Dat blijft een uitdaging. Het streven en advies is in nieuwe wijken 30% boomkroonbedekking te realiseren, hoewel dit nog niet in beleid is vastgelegd. Dat is een politieke keuze die in het Programma Leefomgeving een uitgangspunt kan zijn. Hij vervolgt dat andere alternatieven voor schaduw niet hetzelfde effect bieden als bomen.
Wethouder Van Bronkhorst legt uit dat de boomkansenkaart wordt gedeeld zodra de data compleet zijn. Echter, nog niet alle bomen zijn in kaart gebracht. Wat betreft de bescherming en verbetering van groeiplaatsen van monumentale bomen in de Kasteeltuin ligt deze besluitvorming er al; daar gaat het college mee aan de slag. Verder geeft hij aan dat voor alle plannen subsidiemogelijkheden worden gezocht en dat daarvan zeker gebruik wordt gemaakt als die er zijn. Op dit moment ligt er echter geen subsidie klaar om te voldoen aan de Europese richtlijnen. Hij erkent dat kabels en leidingen een knelpunt vormen voor het planten van bomen en dat in nieuwe wijken rekening wordt gehouden met de ligging van deze infrastructuur. In bestaande wijken is dit een uitdaging. Mogelijk moeten straten anders worden ingericht om ruimte te creëren voor bomen. Hij benadrukt dat bomen bij hittestress de beste oplossing zijn. Ten slotte deelt hij mede dat de planning uiteindelijk in de juiste volgorde moet passeren en het boombeheerplan onderdeel uitmaakt van het Programma Leefomgeving. Dit programma moet dus eerst worden vastgesteld voordat het college met het boombeheerplan bij de raad komt. Het is niet logisch deze volgorde te wijzigen.

De voorzitter merkt op dat wethouder Van Bronkhorst veel vragen moest beantwoorden en dat 3 minuten worden toegevoegd voor wethouder Van Dam. Zij vraagt of alle vragen zijn beantwoord.

De heer Grobbe (Kernachtig Wijchen) vraagt opnieuw of het mogelijk is het Programma Leefomgeving te versnellen. Wethouder Van Bronkhorst antwoordt dat hieraan hard wordt gewerkt, maar dat hij twijfelt aan de mogelijkheid van versnelling. Hij vraagt dit na.

De heer Dolk (VVD) vraagt naar een concrete datum voor een evenementenbeleid, omdat dit volgens hem onlosmakelijk verbonden is met de belasting van bomen in de Kasteeltuin.
Wethouder Van Bronkhorst geeft aan dat er besluitvorming is over monumentale bomen in de Kasteeltuin. Het beschermen van deze bomen zoals de raad heeft vastgelegd staat echter los van een evenementenbeleid.

Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt naar de 3-30-300-regel, waarbij 3 bomen vanuit ieder huis zichtbaar moeten zijn en er binnen 300 meter een groene plek moet zijn en of dit ook wordt meegenomen in nieuwe wijken. Wethouder Van Bronkhorst antwoordt dat het college ambitieus is met betrekking tot vergroening, waarvan dit onderdeel uitmaakt. Het is echter een uitdaging, omdat dit afhankelijk is van de beschikbare ruimte.

De voorzitter vraagt of alle vragen zijn beantwoord. Dat is het geval.

Tweede termijn
De heer Burgers (PRO) benadrukt het belang van het planten van bomen op bekende boomgroeiplaatsen en dat de gemeente hiermee niet moet wachten. Hij reageert op de uitnodiging van D66 om mee te denken dat vooral moet worden gekeken waar bomen kunnen worden geplaatst in wijken met weinig groen. Hij vindt de informatienota een eyeopener en

roept op snel aan de slag te gaan. Hij vindt het teleurstellend dat de fractie van Hart voor Wijchen andere oplossingen voorstelt in plaats van bomen. Dat vindt hij niet van deze tijd. De heer Van 't Schip (Hart voor Wijchen) meent dat de heer Burgers zijn inbreng bagatelliseert en niet goed heeft geluisterd. Hij vindt dat onvoldoende rekening wordt gehouden met de kosten van het planten van bomen en vraagt hoe de heer Burgers daarnaar kijkt. De heer Burgers reageert dat de heer Van ’t Schip sprak over het overkappen van parkeerterreinen en dat hier ook geen kostenplaatje bij werd gegeven. Hij benadrukt dat het belang van biodiversiteit en klimaatadaptatie vooropstaat en dat het in versteende wijken 6° C warmer kan worden. Hij vervolgt dat de VVD-fractie vraagt om subsidies, wat hij goed en terecht vindt. De heer Burgers meent dat men echter vooral aan de slag moet om het boomkroonvolume in Wijchen te laten groeien. De heer Dolk (VVD) vraagt hoe de ambitie om het boomkroonvolume te vergroten zich verhoudt tot de eerdere instemming van de PRO-fractie voor evenementen in de Kasteeltuin. De heer Burgers reageert dat het belangrijk is de discussie breder te trekken en niet te focussen op de Kasteeltuin, maar op het gehele bomenbestand in Wijchen. Hij wijst er ook op dat het verwijderen van een grote boom vaak betekent dat veel meer bomen moeten worden teruggeplaatst om hetzelfde boomkroonvolume te behouden.

Mevrouw J. Janssen (D66) spreekt haar steun uit voor de ambities van de heer Burgers en de heer Grobbe niet te wachten tot 2029/2030 met het vergroten van het boomkroonvolume. Ze benadrukt het belang van vergroening in wijken met hoge hittestress en weinig boomkroonvolume, zoals De Homberg. Ze erkent de uitdagingen die kabels en leidingen met zich meebrengen, maar ziet mogelijkheden voor vergroening op speeltuintjes en veldjes. Ze deelt haar persoonlijke ervaring met de verkoelende werking van bomen en pleit voor prioriteit in versteende wijken. Zij begrijpt de opmerking van de Emilia-fractie over de Kasteeltuin. De monumentale bomen moeten absoluut behouden blijven. Zij denkt dat men het daarover met elkaar eens is. Hoe is omgegaan met de kermis is mogelijk een wake-up call voor de toekomst. De heer Grobbe (Hart voor Wijchen) wijst erop dat de eik in de Kasteeltuin als voorbeeld wordt genoemd in de nota, 100 tot 150 jaar oud is en ondanks evenementen gezond is gebleven. Daarmee is volgens hem aangetoond dat evenementen in de Kasteeltuin kunnen blijven. Hij vraagt of zij het daarmee eens is. Mevrouw J. Janssen zegt nu geen debat te willen voeren over de Kasteeltuin. Zij erkent dat deze specifieke boom gezond is volgens het rapport, maar wijst op andere bomen in de Kasteeltuin die lijden onder de verdichting van de ondergrond, wat ook komt door evenementen. Ze benadrukt dat de discussie vanavond gaat over het boomkroonvolume in het algemeen. De voorzitter bevestigt dat de discussie bij het huidige onderwerp moet blijven en niet moet afdwalen naar andere dossiers. Mevrouw J. Janssen vindt dat moet worden gekeken hoe het wel kan, ondanks de uitdagingen. Zij sluit af met de hoop dat de boomkansenkaart snel beschikbaar komt, zodat gericht kan worden gekeken naar mogelijkheden voor vergroening.

De heer Dolk (Emilia) spreekt zijn steun uit voor fracties van PRO en Kernachtig Wijchen voor wat betreft de planning van activiteiten. Hij pleit ervoor de activiteiten rondom bomen op zo kort mogelijke termijn uit te voeren, in plaats van te wachten tot de begroting van 2028. Hij vraagt zich af waarom niet direct actie wordt ondernomen voor bomen die onderhoud en vervanging nodig hebben. Hij stelt voor te streven naar 1 boom per inwoner, wat een aanzienlijke toename van het aantal bomen in Wijchen betekent, namelijk circa 40.000 bomen in totaal. Mevrouw J. Janssen (D66) vindt dit een sympathiek idee, maar wijst erop dat het boomkroonvolume belangrijker is voor biodiversiteit dan het aantal bomen. Er zijn dus vooral meer grote bomen nodig. Ze vraagt hoe de heer Dolk zijn voorstel ziet in het licht van de informatie in de nota. De heer Dolk antwoordt dat het idee spontaan is ontstaan en dat zowel aantallen als boomkroonvolume bijdragen aan het doel. De heer Grobbe (Hart voor Wijchen) zegt hetzelfde idee te hebben gehad. Hij vraagt of de heer Dolk ook particuliere tuinen in zijn voorstel meeneemt, dus de eigen verantwoordelijkheid van burgers, aangezien dit in het collegeakkoord is genoemd. De heer Dolk geeft aan dat er geen exacte cijfers zijn over bomen in particuliere tuinen en dat het een suggestie is dit te onderzoeken. Wat betreft de Kasteeltuin

neemt hij de eik als voorbeeld omdat deze specifiek in de nota staat en hij weet dat er besluitvorming is over bescherming van deze bomen. De kermis heeft gezorgd voor extra belasting en beschadiging, wat zorgelijk is.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) vindt de informatienota duidelijk. Zij waardeert het enthousiasme van andere raadsleden, maar vindt een informatienota niet het moment om politieke keuzes te bespreken. De nota geeft alleen de uitgangspunten aan. Het is makkelijk roepen dat er meer bomen bij moeten komen, maar daar moeten nog besluiten over worden genomen.
De heer Burgers (PRO) vraagt of zij het eens is dat het van belang is met een motie te komen om op tijd te kunnen starten en plannen te maken. Mevrouw Hoogteijling vindt dat een motie voor de bühne, omdat de wethouder duidelijk aangeeft dat in het Programma Leefomgeving de informatie uit de nota wordt vertaald naar beleid. Zij verwacht niet dat een motie de plannen in het Programma Leefomgeving versnelt. Mevrouw J. Janssen (D66) begrijpt wat mevrouw Hoogteijling zegt, maar merkt op dat men niet alleen op gemeenteniveau moet kijken, maar ook op wijkniveau waar meer boomkroonvolume nodig is. Door dit nu mee te geven aan het college, kan dit worden onderzocht. Zij vraagt of de CDA-fractie bereid is hierover mee te denken. Mevrouw Hoogteijling geeft aan dat de informatienota het uitgangspunt is voor het Programma Leefomgeving en vindt dat hierin duidelijk staat waar meer boomkroonvolume nodig is. Zij benadrukt niet tegen groenere wijken te zijn en onderschrijft dat bomen de beste natuurlijke airconditioners zijn. Mevrouw J. Janssen vraagt of mevrouw Hoogteijling het college niet mee wil geven zich extra te richten op versteende wijken met weinig boomkroonvolume. Mevrouw Hoogteijling adviseert met dit voorstel te wachten tot het Programma Leefomgeving bekend is, waarin dit mogelijk al staat. Mevrouw J. Janssen vraagt waarom zij aanneemt dat dit in het Programma Leefomgeving staat, aangezien het in de informatienota nog niet staat. Mevrouw Hoogteijling reageert dat het vandaag niet over politieke keuzes gaat en is daarom verwonderd over het debat over een informatienota.

De heer Van 't Schip (Hart voor Wijchen) vindt het een goed idee te versnellen, maar denkt dat dat binnen de huidige begroting niet kan. Hij vindt dat te makkelijk wordt gekeken naar het vergroenen van bestaande wijken; dat is in veel wijken niet mogelijk. Mevrouw J. Janssen (D66) vraagt waarop hij die aanname baseert; zij heeft die in het rapport niet gelezen.
De heer Van ’t Schip antwoordt dat in het rapport staat dat groeiplaatsen moeilijk te verwezenlijken zijn. Boomkroonvolume is niet te creëren in sommige wijken, ook vanwege de veiligheid in smalle straten. Hij vindt dat geld tegenover de eisen vanuit Europa moet staan. Hij betreurt dat op dit moment geen subsidie beschikbaar is en wil pleiten dit toch voor elkaar te krijgen. Hij wijst op het probleem van verdroging en vraagt zich af of het boomkroonvolume daarbij helpt. Mevrouw Hoogteijling (CDA) vraagt of de heer Van ’t Schip zich realiseert dat groen en bomen juist verdroging tegengaan. De heer Van ’t Schip is hiervan op de hoogte, maar merkt op dat bomen voortijdig hun bladeren verliezen, waardoor weinig schaduw overblijft. Er moet dus worden gekeken naar alternatieven die het water vasthouden. Mevrouw Hoogteijling vraagt of hij ervan op de hoogte is dat bomen ook zorgen voor minder CO_2 en klimaatverbetering, waardoor de genoemde problemen zich minder voordoen.
De heer Van ’t Schip is hiervan op de hoogte, maar gelooft niet dat bomen CO_2-uitstoot volledig voorkomen. Er zijn alternatieven om bomen te voorzien van voldoende water en hij vindt dat hierbij rekening moet worden gehouden met de kosten. Mevrouw J. Janssen erkent dat het planten van bomen geld kost, maar denkt dat de alternatieven van de heer Van ’t Schip meer geld kosten. Zij vraagt of hij bomen niet als de goedkoopste oplossing ziet. De heer Van ’t Schip kan op basis van dit rapport niet beoordelen wat beter of goedkoper is. Hij pleit ervoor holistisch naar het probleem te kijken en de boom niet als enige oplossing te zien, met name waar geen groeiplaatsen mogelijk zijn. Mevrouw J. Janssen vraagt of hij het eens is dat op wijkniveau moet worden gekeken naar vergroening, met name in versteende wijken. De heer Van ’t Schip is daar niet op tegen, maar roept op niet te verwachten dat dit gebeurt.

Mevrouw Van Teeffelen (VVD) vindt het goed te horen dat rekening wordt gehouden met de

beschikbare groeiruimte van bomen en de ligging van kabels en leidingen bij het plaatsen van bomen. De VVD-fractie roept op groenbeleid niet los te zien van andere opgaven in de openbare ruimte, zoals infrastructuur en woningbouw. Zij benadrukt het belang van een integrale afweging. Ze kijkt uit naar het Programma Leefomgeving en de voorgenomen moties.

De heer Grobbe (Kernachtig Wijchen) merkt op dat de Provincie subsidies beschikbaar heeft gesteld om de provincie te vergroenen en dat daarvan gebruik kan worden gemaakt. Hij spreekt zijn tevredenheid uit over de informatienota. Hij is het eens met de CDA-fractie dat een informatienota in principe niet hoeft te worden besproken, maar meende hierin te lezen dat genoegen wordt genomen met gelijk blijven tot 2030. Hij wil dus toch het signaal afgeven dat dat niet het streven moet zijn. Hij is blij te horen dat dit niet de bedoeling is van het college.
Mevrouw J. Janssen (D66) is blij te horen dat de heer Grobbe wil versnellen. Zij vraagt of hij hierbij waar mogelijk de nadruk wil leggen op wijken waar het boomkroonvolume laag is.
De heer Grobbe zegt te bedoelen dat hij de natuurlijke groei wil handhaven en vindt het belangrijk dat bomen goed verdeeld zijn. Hij merkt op dat het van belang is te kijken naar versteende wijken en onderschrijft ook de 3-30-300-regel.

De voorzitter stelt vast dat het college geen feitelijke onjuistheden heeft geconstateerd. De voorzitter constateert dat moties zijn aangekondigd. Het advies van de commissie is de informatienota als bespreekstuk te agenderen voor de raadsvergadering van 15 oktober 2026.

7.3 349041 Informatienota fatbikeregulering centrum Wijchen

De voorzitter introduceert de informatienota over de regulering van fatbikes in het centrum van Wijchen. Zij herinnert eraan dat de raad het college in januari 2026 opriep de juridische ontwikkelingen rond een fatbikeverbod te volgen en zodra een verbod juridisch mogelijk was met een concreet voorstel naar de raad te komen. Het college heeft in de nota aangegeven dat een specifiek fatbikeverbod op dit moment juridisch niet mogelijk is, omdat de wet geen onderscheid maakt tussen fatbikes en andere fietsen. Deze nota stond eerder op de agenda van de raad van 17 september 2026 en is doorgeschoven naar deze cyclus. De voorzitter vraagt welke fracties het woord willen voeren en constateert dat alle fracties willen spreken.

Eerste termijn

De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) bedankt het college voor de informatienota, die voortkomt uit een eerdere motie die samen met het CDA en de VVD werd ingediend vanwege overlast in het centrum door fatbikes. Inwoners en ondernemers voelen zich minder veilig in het centrum door de fatbike. Hij complimenteert het college dat gehoor is gegeven aan het verzoek de raad tussentijds te informeren over de ontwikkelingen rondom een fatbikeverbod. De ontwikkelingen van het Rijk met betrekking tot de aanpak van fatbikes nopen tot aandacht, in het bijzonder de inzet op handelingsinstrumenten voor gemeenten. Hij vraagt om opheldering over de argumenten in de nota die suggereren dat een fatbikeverbod volgens het college niet werkt. Ook wordt bij de gevolgen geschetst dat er geen fatbikeverbod komt. Dit lijkt haaks te staan op het verzoek van de aangenomen motie. Hij vraagt of dit een definitief standpunt van het college is. Hij benadrukt dat de fractie van Kernachtig Wijchen duidelijkheid wil over of, zodra een fatbikeverbod juridisch mogelijk is, dit in het centrum van Wijchen zo snel mogelijk wordt ingevoerd conform de aangenomen motie. Hij vraagt ook naar de effectiviteit van de huidige handhaving, aangezien boa’s slechts 2 keer per jaar controleren op fatbikeoverlast. Hij vraagt of het college denkt de overlast hiermee te temperen en zo niet, wat nodig is om hier meer op te controleren.

De heer Merkus (PRO) vindt de informatienota een goede weergave van wat momenteel wel en niet mogelijk is. Landelijke mogelijkheden worden gemonitord. Hij wijst erop dat pas als er landelijke ontwikkelingen zijn die een juridische basis bieden, de gemeente kan handelen.

Mevrouw Beeke (D66) leest in de nota dat het vermijden van fatbikes in het centrum juridisch

niet haalbaar is, omdat de fatbike als fiets wordt gezien. Zij pleit voor aansluiten bij landelijke campagnes voor gedragsverandering. Hoewel dit tijd kost, levert dit het meest op. Ze benadrukt dat slecht gedrag de oorzaak is van overlast en vraagt of het college de landelijke campagne in de gemeente wil implementeren. De campagne benadrukt het naleven van verkeersregels, het voorkomen van risicovol gedrag en de verantwoordelijkheid van ouders. Door aan te sluiten bij landelijk beleid is geen extra handhavingscapaciteit nodig.

De heer Verbeeten (Emilia) benadert het dossier op basis van feiten en vindt dat een fatbike technisch gezien een normale e-bike is. Hij geeft aan dat een aparte categorie optuigen voor de fatbike niet eenvoudig is. Hij vindt de rijder de schuldige en niet de fatbike zelf en pleit voor een fietsverbod in het kernwinkelgebied in plaats van een specifiek fatbikeverbod. Hij kondigt een motie aan om dit te onderzoeken. De maatregel moet zich niet richten op het type fiets, maar op het fietsen zelf. Zo wordt het winkelgebied veiliger. Bovendien is dit in lijn met het idee van centrumondernemers.

De heer Bijmans (CDA) merkt op dat de raad heeft gevraagd om actie tegen overlast en onveilige situaties in het centrum. De vraag die voorligt is wat hem betreft wat het college gaat doen, aangezien er al regels en mogelijkheden zijn. Inwoners en ondernemers mogen verwachten dat die ook worden benut. De motie is duidelijk: overlast moet actief worden aangepakt. De CDA-fractie leest dat een fatbikeverbod juridisch niet mogelijk is, maar benadrukt dat het probleem in het gedrag zit. De oplossing kan volgens de CDA-fractie niet alleen liggen bij de landelijke campagnes en enkele acties per jaar. Hij benadrukt dat een structurele aanwezigheid en handhaving in het centrum nodig is en vraagt inzicht in de benodigde capaciteit en kosten hiervan. Hij roept op niet af te wachten tot nieuwe regelgeving vanuit het Rijk. Hij verwacht dat het college klaar is voor actie zodra er een juridische basis voor fatbikevrije zones is. Er moet direct een concreet voorstel liggen, wat aansluit bij de aangenomen motie. Tot slot vindt de CDA-fractie het van belang dat inwoners en ondernemers merken dat de gemeente het probleem serieus neemt door te communiceren en zichtbaar aanwezig te zijn.

De heer Vrolijks (Hart voor Wijchen) begrijpt dat een juridisch fatbikeverbod niet mogelijk is. Wat wel kan worden gedaan is asociaal rijgedrag aanpakken met bekeuringen. Hij vraagt of boa’s bevoegd zijn te bekeuren en benadrukt de noodzaak van zichtbaar aanwezige en aanspreekbare boa’s in het centrum.

De heer Schraven (VVD) geeft aan dat bij het aannemen van de motie reeds duidelijk was dat een fatbikeverbod juridisch ingewikkeld is. Tegelijkertijd zijn er landelijke ontwikkelingen die in de toekomst mogelijk ruimte bieden. Hij gaat ervan uit dat het college deze ontwikkelingen actief volgt. Hij merkt op dat de conclusie dat de problematiek in het gedrag zit, bekend is. Hij vraagt of de huidige aanpak daarmee onderdeel is van de uitvoering van de motie ‘Doe eens normaal man’, waarmee is gevraagd om een gemeentebrede bewustwordingsaanpak voor veilig verkeersgedrag. Hij vraagt of voor eind 2026 een bredere gemeentelijke aanpak volgt. De nota maakt duidelijk dat boa’s niet voldoende kunnen handhaven. Wellicht geeft een tijdelijk verbod een opening. Hij vraagt wat concreet kan worden gedaan tegen gevaarlijk fietsgedrag en of uitbreiding van bestaande fietsverboden mogelijk is. Hij vraagt ook of het college een gat ziet tussen wat men wil aanpakken en wat de politie en boa’s daadwerkelijk kunnen handhaven.

De voorzitter schorst de vergadering 5 minuten, zodat het college de beantwoording van de vragen kan voorbereiden.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan wethouder Van Dam.

Wethouder Van Dam bedankt de commissie voor de steun en bemoedigende woorden met betrekking tot de gedragscampagnes waarop de gemeente wil aansluiten. Zij legt uit dat het huidige standpunt van de gemeente is dat een specifiek fatbikeverbod juridisch niet houdbaar is.

Dat betekent niet dat er definitief geen verbod komt. De gemeente blijft alert op toekomstige mogelijkheden. Ze reageert op de vraag van de heer Kersten over de effectiviteit van de 2-jaarlijkse handhavingsacties op fatbikes. Ze erkent dat deze frequentie beperkt is, maar dat dit het maximale is binnen het huidige budget en capaciteit. Ze nodigt de raadscommissie uit via de begroting meer middelen beschikbaar te stellen als er behoefte is aan intensievere handhaving. Dat is tevens het antwoord op andere gestelde vragen. Wethouder Van Dam bevestigt dat de gemeente al is aangehaakt bij de landelijke campagne en deze via sociale media verspreidt. De heer Verbeeten suggereert het hele centrum fietsvrij te maken. Wethouder Van Dam geeft aan dat het huidige voorstel is om alleen het Marktplein fietsvrij te maken. De heer Bijmans roept op tot meer structurele handhaving in het centrum. Wethouder Van Dam wijst op de noodzaak van extra budget hiervoor. Zij vervolgt dat de uitvoering rondom de landelijke gedragscampagne nog niet de uitvoering is van de motie die is aangenomen bij de Perspectiefnota. Het haakt er wel mooi op in, maar het college komt nog met een separaat voorstel. Op de vraag wat momenteel aan hinderlijk gedrag kan worden gedaan doet het college de oproep een onderzoek te doen naar mogelijkheden van een fietsverbod op het Marktplein. Zij sluit af dat wordt aangesloten bij landelijk beleid.

De voorzitter vraagt de heer Vrolijks zijn vragen nog eens te herhalen.

De heer Vrolijks (Hart voor Wijchen) vraagt naar de zichtbaarheid van boa's. Hij zegt vaak in het centrum aanwezig te zijn, maar nooit boa's te zien. Hij vraagt of hieraan iets kan worden gedaan. Wethouder Van Dam legt uit dat boa's door de hele gemeente actief zijn en dat extra capaciteit nodig is voor dagelijkse aanwezigheid van boa's in het centrum. Ze benadrukt dat boa's niet op snelheid kunnen bekeuren, maar enkel op bijvoorbeeld fietsen in voetgangersgebied, telefoongebruik of geen licht voeren.

De voorzitter vraagt of er nog onbeantwoorde vragen zijn. Dat is niet het geval.

Tweede termijn
De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) benadrukt het belang van een fatbikeverbod zodra dit juridisch mogelijk is. Hij geeft aan dat zijn fractie momenteel geen voorstander is van een volledig fietsverbod. Hij wijst op de noodzaak van bereikbaarheid van het centrum voor mensen die slecht ter been zijn. Hij deelt de zorgen over de inzet van boa's en zegt hierover al meerdere moties te hebben ingediend.

De heer Merkus (PRO) benadrukt het belang van een goed bereikbaar centrum en dat het probleem vooral in het gedrag van fietsers zit, ongeacht op welke fiets zij zitten. Hij erkent dat een fatbikeverbod momenteel niet haalbaar is en dat moet worden gewacht op landelijke stappen. Hij roept op boa's te blijven inzetten om mensen aan te spreken op hun gedrag.

Mevrouw Beeke (D66) is blij met de reactie van de wethouder en benadrukt het belang van herhaling in campagnes voor gedragsverandering. De heer Bijmans (CDA) refereert aan haar voorbeeld van 3 asociale jongens op een fatbike en vraagt of zij hen heeft aangesproken. Zij reageert dat zij hen niet heeft aangesproken, maar vraagt zich af hoe relevant dit is. Zij vindt het echter belangrijk elkaar hierop te blijven aanspreken en elkaar te helpen nieuw gedrag aan te leren.

De heer Verbeeten (Emilia) reflecteert op de opmerkingen uit de eerste termijn, met name die van het CDA over handhaving en de inzet van boa's. Hij wijst op de recente schriftelijke vragen over veiligheid in de Kasteeltuin en benadrukt dat handhaving moeilijk blijft door beperkte capaciteit. Hij stelt dat het belangrijk is het fietsgebruik in het centrum terug te dringen in plaats van fietsen volledig uit te faseren. Hij deelt zijn persoonlijke ervaring met het fietsen met een e-bike en lopen in het centrum, waarbij hij concludeert dat het tijdsverschil minimaal is. De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) vraagt of hij de gevolgen van het terugdringen van de

fiets in het centrum erkent voor mensen die slecht ter been zijn en het bruisende centrum. De heer Verbeeten meent dat fietsen ook moeilijk is als men slecht ter been is. Dat hoeft dus geen argument te zijn. Daarnaast kan men naar het centrum fietsen en vervolgens lopend verdergaan. Dat is ook voor winkeliers plezierig. Hij zegt na te denken over een motie om een fietsverbod te onderzoeken, verwijzend naar succesvolle voorbeelden in andere gemeenten.

De heer Bijmans (CDA) geeft aan dat zijn fractie minder gelooft in gedragsveranderingscampagnes zoals voorgesteld door D66. Hij pleit voor een onderzoek naar een fietsverbod op de markt en suggereert dat fietsen tot aan de markt en vervolgens te voet verder gaan een goede optie is. Mevrouw Beeke (D66) vraagt in hoeverre gedragsverandering samengaat met een fietsverbod. Bij beide wordt namelijk ander gedrag verwacht.
De heer Bijmans antwoordt dat zijn fractie weinig verwacht van gedragsverandering, maar openstaat voor deelname aan landelijke campagnes. Hij kijkt liever naar concrete acties zoals een fietsverbod.

De heer Vrolijks (Hart voor Wijchen) betreurt dat een specifiek fatbikeverbod niet haalbaar is en benadrukt dat geld moet worden vrijgemaakt voor boa's om Wijchen veilig te houden.

De heer Schraven (VVD) ziet perspectief in de antwoorden van het college om iets te doen aan het probleem. Ook is hij blij met de brede erkenning voor het gedragsprobleem. Hij overweegt een extra motie in te dienen voor onderzoek naar het verbeteren en uitbreiden van het bestaande fietsverbod op de markt. Hij benadrukt het belang van meer handhaving en wil hier in de begroting rekening mee houden. Hij roept op hierin samen op te trekken. De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) vraagt of het niet verstandiger is te wachten op de risicoanalyse van het college voordat actie wordt ondernomen met betrekking tot boa's. De heer Schraven antwoordt dat beide paden kunnen blijven bestaan en dat er meerdere wegen naar Rome zijn. Hij meent dat de heer Kersten zichzelf tegenspreekt omdat hij oproept meer te handhaven.
De heer Kersten merkt op dat een motie is ingediend om de stand van zaken te onderzoeken, waarop geacteerd wordt. Hij meent dat de heer Schraven eerst wil acteren terwijl de motie nog niet is uitgevoerd. De heer Schraven begrijpt de heer Kersten, maar vindt dat beide paden kunnen blijven bestaan.

De voorzitter vraagt het college of er feitelijke onjuistheden zijn geconstateerd. Deze zijn er niet. De voorzitter constateert dat er moties zijn aangekondigd. Het advies van de commissie is om deze nota als bespreekstuk te agenderen voor de raadsvergadering van 15 oktober 2026.

8. Sluiting

De voorzitter sluit de commissievergadering en bedankt alle commissieleden voor hun actieve deelname aan de discussie. Zij geeft aan dat dit haar eerste keer als voorzitter was en wordt hiermee gecomplimenteerd. Zij spreekt ook haar dank uit aan de aanwezigen op de tribune en degenen die de vergadering thuis hebben gevolgd voor hun belangstelling. Zij wenst iedereen nog een fijne avond.